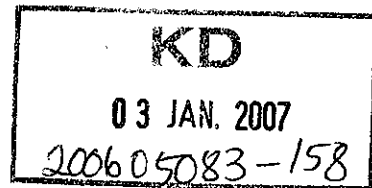

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Vår saksbehandler:
Vigdís Olsen

Kopi til

Vår dato
21.12.2006

Vår referanse
2005/00010

Deres referanse
200605083-/CB

Høring – Forslag til endringer i friskoleloven

Unio har motatt brev frå Kunnskapsdepartementet datert 10.10.2006, om forslag til endringar i friskulelova. I denne saka har Unio fått innspel frå Utdanningsforbundet, og vi viser også til Utdanningsforbundets høringsuttalelse.

Unio gjekk klart i mot den gjeldande friskulelova. Unio støttar Regjeringa sitt ønskje om å stanse veksten av private skular. Lova i dag gir private skular rett til godkjenning og tilskot frå staten uavhengig av formål, så lenge dei oppfyller fastsette krav til innhald og kvalitet.

Ideelt sett burde all grunnskole og vidaregåande opplæring være fullt ut offentleg finansiert og underlagt politisk styring og ansvar. Dette må vurderast opp mot dei forpliktingar Noreg har både i forhold til folkeretten og relevante internasjonale konvensjonar.

Krav til grunnlag

Det er naudsynt med ei innstramming av friskulepolitikken og innføring av tilleggskrav for å få godkjenning etter lova med rett til tilskot. Formålet med dei private skulane etter lova må primært vere å drive skule, ikkje å gi opplæring til ei bestemt tru eller gi kunnskap om ein bestemt undervisningsfilosofi. Vi støttar forslaget om å nytte omgrepet "grunnlag" i staden for omgrepa "grunnar" og "formål" som vart brukt i den tidlegare privatskulelova.

Religiøst grunnlag

Ut frå ei samla vurdering støttar Unio at lova opnar for at skular skal kunne godkjennast på eit reelt religiøst grunnlag. Vi kan støtte kravet om at den einskilde skulen må synleggjere verdigrunnlaget mellom anna i stiftingsdokument og i dei læreplanane som skulen skal følgje.

Pedagogiske alternativ

I tillegg til at skular skal kunne godkjennast på religiøst grunnlag, bør det og vere opning for godkjenning med rett til tilskot til det som i den gamle privatskulelova vart kalla pedagogiske alternativ. Sjølv om Kunnskapsloftet gir skulane større handlingsrom når det gjeld opplærings- og

organisierungsformer, kan ikkje foreldre som ønskjer det, få tilbod om pedagogiske alternativ i sin heilskap, utan å søkje elevane inn på skular som er etablerte som eit fagleg-pedagogisk alternativ.

Vidaregåande opplæring i kombinasjon med toppidrett

For mange unge er det svært viktig å kunne kombinere utdanning med toppidrett. Unio viser til at også offentlege skular har tilbod som kombinerer toppidrett og vidaregåande opplæring innafor utdanningsprogram for idrettsfag. Fleire av desse skulane har samarbeid med olympiatoppen eller særforbund for ulike idrettar.

Det er viktig å vidareutvikle tilbodet innanfor den offentlige vidaregåande skolen. Ei eventuell opning for private toppidrettstilbod må vere restriktiv, og berre gjelde for vidaregåande opplæring.

Grendeskular som eige grunnlag for tilskot

Det er viktig å halde fast ved prinsippet om at det er kommunane som har ansvaret for den offentlege skulestrukturen. Unio er derfor einig i at det ikkje er rett å opne for at grendeskular skal vere eit eige grunnlag for tilskot etter privatskulelova. Ei slik ordning vil kunne fungere som ei oppfordring til kommunane om å leggje ned kommunale grendeskular. Det kan reelt sett føre til ei privatisering av skular i utkantane av kommunane og opne for godkjenning av private skular med dei same læreplanane som i offentlege skular.

Friskular for funksjonshemma

Departementet varslar ei særskilt vurdering av dei særskilte grunnskulane og vidaregåande skulane for funksjonshemma. Desse skulane har eit høgre tilskot enn andre friskular med parallellar i den offentlege skulen. Unio meiner at mange av dei private skulane for funksjonshemma gir unike tilbod som byggjer på spesiell kompetanse utvikla ved skulane over år. Tilboda ved desse skulane finst oftast ikkje ved dei offentlege skulane. Vi er einig i at det ikkje blir gjort endringar for desse skulane før Stortinget har handsama den varsla vurderinga.

Vidaregåande skuler som gir yrkesretta opplæring, som ikkje blir gitt ved vidaregåande offentlege skular

Utdanningsforbundet er einig i at ein må rydde opp i tilhøvet mellom privatskulelova og fagskulelova, og at dei skulane dette gjeld, må finne sin plass og få offentleg finansiering innafor ramma av ein av desse lovene.

Krav til innhald og vurdering

Unio støttar at privatskulelova skal få fleire forskriftsheimlar for å skape betre samsvar med reglane i opplæringslova, mellom anna for å sikre likebehandling av elevane og gjere det klårare kva som er meint med kravet om å sikre elevane "jamgod opplæring".

I høyringsbrevet vert det vist til at det har vore stilt spørsmål om forvaltninga kan fastsette eit maksimalt tal godkjente elevar på dei einskilte tilboda. Det er sær viktig at departementet fastset elevtalet på det einskilte trinn og utdanningsprogram samstundes med godkjenninga av læreplanane. Det gir særleg fylkeskommunane eit betre grunnlag for dimensjonering av eigne tilbod og vurdering av behovet for læreplassar. Unio støttar lovfesting av at departementet, i samband med godkjenning av læreplanar, skal fastsette kva slags tilbod skulen kan gi og eit maksimalt elevtal på det einskilte tilbodet.

Organisering av elevane i grupper

Unio meiner det var sær s uheldig at klassesdelingsreglane i opplæringslova vart oppheva. Sjølv om dei ikkje var gode nok som minstestandardar for å sikre ein lærartettleik som kan gje betre tilpassa opplæring, var dei likevel ei naudsynt sikring mot for store elevgrupper per lærar, og dei sytte for at skulane vart sikra ein minsteressurs til opplæringsverksemda.

Offentleg tilskot og skulepengar

Unio støttar målet om å førebyggje kommersielt motivert skuleetablering og lekkasje av offentlege tilskott. Unio går derfor inn for at det blir innført eit generelt forbod mot overføringar til eigarane.

Høyringsdokumentet viser til at Soria Moria-erklæringa varslar ein gjennomgang av støtteordningane til dei private skulane. Departementet har vurdert om det er formålstenleg å endre dagens ordningar. Unio er einig i at tilskotsgrunnlaget framleis bør vere gjennomsnittlege driftsutgifter per elev i den offentlege skulen. Tilskotsatsane må framleis reknast særskilt for barnesteget, ungdomssteget og dei ulike utdanningsprogramma i vidaregåande opplæring. Dei må framleis differensierast etter kva for kommune skulane er lokalisert i og etter kor stor skulen er.

Vi sluttar oss til at reglane om skyss med vidare ikkje skal gjelde for elevar ved norske skular i utlandet.

Unio er einig i at delvis dekking av skulepengar naturleg høyrer heime i regelverket for utdanningsstøtte og støttar at tilskot til kompletterande undervisning ikkje kan gjevast til elevar i private skular med statstilskot.

Tilsyn og sanksjonar

Unio meiner at tilsynet med dei private skulane må styrkast, og at tilsynet må få midlar slik at dei kan gjennomføre tilsyn på skulestaden i tillegg til kontroll av dokument. Departementet foreslår at reglane om sanksjonar blir tydeleggjort i ein eigen paragraf. Det blir òg foreslått ein eksplisitt regel om at brot på anna lov- og forskriftsverk, som til dømes likestillingslova eller marknadsføringslova, også kan føre til sanksjonar etter privatskulelova dersom brotet svekkjer tilliten styresmaktene har til skulen. Unio sluttar seg til forslaga.

Andre forslag til endringar

Unio meiner at leiarstillinga i private skular må få tittelen rektor, slik som i den offentlege skulen. Det vil understreke at dei private skulane er opplæringsinstitusjonar der rektor er pedagogisk, fagleg og administrativ leiar av skulen. Unio meiner at stillinga som rektor er sær viktig for både den pedagogiske og administrative verksemda til dei private skulane. Det må vere klare ansvarliner mellom styret og rektor. Vi støttar forslaget om at styret skal tilsetje rektor, og at slik tilsetjing ikkje skal kunne delegerast.

Vennleg helsing
Unio

Ingjerd Hovdenakk
Sekretariatsjef

Vigdis Merete Olsen
Seniorrådgiver